

Polŋ nyegāaŋ səbə maŋ hā Efesitaamba-i Nelmuoyamma

Polŋ taa u nyegēŋ səbə daayo-i u waa kaso. U nyegāaŋ-yo hā Diiloŋ-dūŋ-baamba maŋ waa Efesi. Ba hólma-na, *Yuifubaa-ba waa, *niɛraamba bi waa. Pol taa u taara ba hieroŋo-i ba suɔ Diiloŋo kusūŋgu-i ku yaa ku ka gbāa kāyā-bei ba t̄ienamma-na.

Diiloŋ uŋ taa u taara mamaŋ aa miwaanjo suɔ duɔ doŋ, u waanŋ ma yaa pigāaŋ-ba səbə domma-na; wuɔ Diiloŋo ciera *Kirsa yaa ka waa bimbinni-i hiere ni yunju-na baa nuɔmba-i hiere ba bi yunju-na; a ce dumaaŋjo-na, bamaŋ hūyāa Yesu-Kirsa maama-i, Yuifubaa-ba-i baa niɛraamba-i hiere, ba ciɛ baaduɔmba fiefie-i-na (sap. 1–3).

Diiloŋ-dūŋ-baamban saaya ba bel ba-naa dumaa, u nuŋgu hii kufaŋgu-i; wuɔ ba yanŋ ba maama ta ma dəlnu ma-naa, ba ta ba kāŋ ba-naa aa bi ta ba kāŋ Diiloŋo-i (sap. 4–6).

Jaaluŋgu

¹ Muɔ Pol, Yesu-Kirsa *pəpuɔrbiloŋ muɔ ŋaa Diiloŋ uŋ'a ma ce dumaa. Muɔmei nyegāaŋ səbə daayo-i da mi hā namaŋ namaŋ hūyāa Yesu-Kirsa maama-i Efesi-i-na a ce Diiloŋ-dūŋ-baŋ namaŋ. ² I To-i Diiloŋo-i, baa Itienjo-i Yesu-Kirsa-i, ba kāyā-nɛi aa fɛ na hɔmmu-i.

Diiloŋ uŋ ciɛ baa-ye dumaa Yesu-Kirsa barguɔ-i-na

³ Yaan i tie tuəlnu Diilonjo-i, Itienjo-i Yesu-Kirsa To-i. Inj yeŋ horre-na baa *Kirsa-i, u ciɛ baa-ye aa hā-ye dərciilŋgu-i ku sinni-na hiere dərɔ-i-na. ⁴ Aa Diilonjo suə duə j̄ina miwaanjo-i, u yufelle naa hel-yie i die waa fuə baan miɛ Kirsa barguɔ-i-na. U ciɛ mafamma-i i die waa welewele u yaanġa-na cālmuə baa waa-yie. ⁵ I maama dəlaanu-yuə, a ce dii ku domma-na, u taa u taara u ce-ye u bisālŋ miɛ Yesu-Kirsa barguɔ-i-na. ⁶ Terienju faŋgu-na, yaan i tie jaal Diilonjo-i wuə u firiinu u huɔŋga-i baa-ye cor a hā-ye u Bəduɔla-i. ⁷ U yaa ciɛ tāmmanj-kūŋgu a sāa i yunni-i aa pir i āmbabalma-i. Diilonjo pigāaŋ-ye u fafaaŋgu-i dumei ku sinni-na hiere. ⁸ U firiinu u huɔŋga-i baa-ye a ce-ye nelnurāaŋ miɛ baa cēcēmuntaaŋ miɛ. ⁹ U pigāaŋ-ye u kusūŋgu-i. Anfafamma maŋ waa u huɔŋga-na dii ku domma-na, u pigāaŋ-ye baa-ma. ¹⁰ Ma cemmaŋ-huɔŋ da ku hi, u ka ce-ma: U ka tigiŋ dərbimbinni-i hiere baa h̄iemaj-niini-i aa haa Kirsa-i ni yuŋ-nu.

¹¹ Diilonjo hielaa u yufelle yiɛ dii ku domma-na a saanu baa fuŋt taaraŋ ku ce dumaa. Diilonjo ce wəima-i hiere kunj dəlaanu fuə dumaa. Terienju faŋgu-na inj yeŋ Kirsa horre-na, uŋ pāa nuŋgu maŋ baa-ye, u hā-ye baa-ku. ¹² A ce dumaaŋo-na, miɛ maŋ haa i naŋga-i Kirsa-i-na igēna, yaan i tie gbelieŋ Dombuɔ-i.

¹³ Namaa fərɛ-i naŋ bi nuə ninsoŋo-i, naŋ nuə konjkor-*Neldədəlma-i, na hūyāa Kirsa maama-i. Naŋ hūyāa-ma dumaaŋo-na, Diilonjo dāanya-nei baa u *Yalle-i uŋ ŋa naa pā dimaŋ nuŋgu-i baa-na. ¹⁴ Di yaa fīeŋ i həmmu-i wuə Diilonj duə ji kor-e gbula i ka da i nieluo-i. Terienju faŋgu-na, yaan i tie

jaal Dombuɔ-i.

Pol cāarā Diiloŋo-i hā Efesitaamba-i

¹⁵ Tobin̄ namaā, ku'i ciē miŋ juɔ nu wuɔ na haa na naŋga Itienjō-i Yesu-i-na aa ta na dəl Diiloŋ-dūŋbaamba-i hiere, ¹⁶ mi sa nanna yiŋgu baa Diiloŋo jaalma-i na maama-na. Na maama sa karaanumiɛ. ¹⁷ Aa mi cārā Itienjō-i Yesu-Kirsa Diiloŋo-i, i To maŋ fafaŋgu tieŋjō-i, wuɔ u hā-na u *Yalle-i di ce-na nelnurāŋ namaā a pigāŋ-na baa-yo na suɔ-yo dei. ¹⁸ U puur na yufieŋja-i na suɔ uŋ bīe-na mamaŋ nuɔ-i, aa uŋ jīena ciilufafaŋgu maŋ tuɔ cie u baamba-i na bi suɔ ku sīnni-i, ¹⁹ aa bi tiraas suɔ uŋ ceŋ maacemma-i baa himma maŋ temma-i u hā miɛ maŋ hūyāa u maama-i. ²⁰ U siire Yesu-i hiel-o kuomba həlma-na baa hiduɔma famma yaa-i a jīna-yuɔ u caaŋgu-na dii dərɔ-i-na. ²¹ Yunteſinni-i hiere, baa fōŋgōtesiñni-i hiere, baa nellentesiñni-i hiere ka hel baa himma-i hiere, *Kirsa dii ni dərɔ. Nelbōmbōmbaa-ba maŋ dii nyuŋgo-i-na baa ba-
maŋ juɔŋ bisinuɔ-i-na hiere, Kirsa dii ba yuŋ-nu. ²² Diiloŋo haa-yo bimbīnni-i hiere ni yuŋ-nu, aa bi haa-yo fuɔ dūŋ-baamba bi yuŋ-nu. ²³ Diiloŋ-dūŋbaamba yaa Kirsa borre-i; ba wεima-i hiere ma kāa ka jūŋ u yaa nuɔ-i. U yaa wεima-i hiere miwaanjo-na.

2

Diiloŋo kuraa-ye gbāŋgbāŋ

¹ Dīelūɔ-i-na, na āmbabalma-i baa na cālmuɔ naa ce-na ɳaa bikuŋ namaā Diiloŋo wulaa. ² Na taa na wuɔ nelbilieŋ temma; naa naa cu *jīna ba yuntieŋ huŋ-nu. Bamaŋ cīnaana Diiloŋo

nuŋgu-i u yaa diyaa-ba kuə. ³ Miε fεrε-i ii naa bi waa dumεi; i taa i ce kumaŋ dəlaanu-yiε, i taa i ce i yufienj-maama. A ce dumaaŋo-na, Diiloŋo naa ka gāŋ baa-ye ɳaa uŋ kaa gāŋ baa bafamba-i dumaa.

⁴ Nga Diiloŋo hujarre temma si dii, i maama silaa dəlnu-yuə cor, ⁵ a ce i āmbabalmaŋ ɳa naa fie ceye bikuŋ miε, u siire-yiε baa *Kirsa-i. Diiloŋo ciε baa-na ku'i ciε na kor. ⁶ In suurii Kirsa horre-na, Diiloŋo siire-yiε baa-yo a hiel-e kuomba həlmana i ka tie ce i bāaŋgu-i baa-yo dərə-i-na. ⁷ U ciε mafamma-i duə pigāaŋ bamaŋ juŋ miε huoŋgu-na hiere wuə Yesu-Kirsa horre ciε u fa baa-ye cor. ⁸ Naŋ hūyāa Kirsa maama-i ku'i ciε Hujarrentieno kor-na gbāŋgbāŋ. Namaa cufaluŋgu s̄i; Diiloŋ-maacemma. ⁹ U saa ne na ānfafamma aa kor-na, ku yaa molo sic gbāa gbəlieŋ u fere. ¹⁰ Na saa da, Diiloŋo yaa maa-ye aa ce-ye nuəfelaŋ miε Yesu-Kirsa horre-na i die tie ce ānfafamma. Ānfafamma famma-i u tigiŋj-ma dii ku domma-na i die tie ce-ma.

Kirsa horre ciε Yuifubaa-ba-i baa niəraamba ce baaduɔmba

¹¹ Ma s̄i na suyaa wuə d̄iɛlūɔ-i-na na waa *niəraaŋ namaa? *Yuifubaa-ba taa ba b̄i-na wuə na saa *jā, aa ta ba gb̄e ba fere wuə ba jāa a saa baa pāduɔŋja maŋ ba kūŋma-na. ¹² Huoŋgu fanju-na, naa naa maa *Kirsa-i-na; na waa niəraaŋ namaa, na nuŋgu saa waa baa *Isirahel-baamba-i; na nuŋgu saa waa Diiloŋ-nupāŋgu-na, na saa ta na hīŋ bīŋkūŋ taaluŋgu, aa na saa ta na suɔ Diiloŋo-i. ¹³ Nga fiefie-i-na, namaa namaŋ naa gbuu maa Diiloŋo-na, naŋ suurii Yesu-Kirsa horre-na, u tāmma piyaa-na yuə. ¹⁴ Yesu-Kirsa yaa juə

baa yaafelle-i. U ciε Yuifubaa-ba-i baa niεraamba ce baaduɔmba. Bigāaru maŋ waa ba hɔlma-na ɳaa dūŋkɔruɔŋgu ta ku karnu-bei, u kuu naarakuɔ. ¹⁵ U buranaa Yuifu ba *āŋjinamma-i baa ma hūmienja-i hiere, aa gbonu niεraamba-i baa Yuifubaa-ba-i ce-ba baaduɔmba u horre-na. U juɔ baa yaafelle-i jomma famma yaa-i. ¹⁶ Kirsa kuu *daaŋgu-na a tigiiŋ niεraamba-i baa Yuifubaa-ba-i hiere ce-ba baaduɔmba, aa dii-ba ba-naa nuɔ baa Diiloŋo-i. U kuu a hiel bigāaru-i ba hɔlma-na.

¹⁷ Terieŋgu faŋgu-na, namaa namaŋ naa maa, baa namaa namaŋ naa piε hiere, Kirsa juɔ baa yaafelleŋ-nelma ji waŋ baa-na. ¹⁸ Na saa da, Kirsa ciε i hieroŋo-i hiere i gbāa tie piε Diiloŋo-i *Diilon-Yalle barguɔ-i-na.

¹⁹ A ce dumaaŋo-na, na sa tiraan na ye niεraaŋ namaa Diiloŋ-baamba hɔlma-na; na ciε Diilon-dūŋ-baan nama, gbulgbulgbul. ²⁰ Naa dii ɳaa kpāŋkparabaa namaas aa Diiloŋo ce-na tuɔ ma dubuɔ baa-na. Dubuɔ fanjo-i Yesu *pɔpuɔrbiemba yaa ku tuole-i baa *Diilopɔpuɔrbiemba-i, aa Kirsa yaa tʃintʃiŋgbo-i. ²¹ Fuɔ yaa bilaaya-kuɔ ku yiɛra ku gbeini-na ta ku yuure ku kā da ku ce Diiloŋ-dūŋgu. ²² Namaa naŋ bi yeŋ Kirsa horre-na, na nuŋgu dii dūŋ daaku-na. Diilon-Yalle dūŋgu yaa ka waa dūŋgu faŋgu-i.

3

Polŋ saaya u ce maacemma maŋ

¹ Ku'i ciε muɔ Pol, baŋ diyaa muɔmi maŋ kaso-i-na wuɔ mi waŋ Yesu-Kirsa maama-i baa *niεraaŋ namaanjo-i, mi ta mi cārā Diiloŋo-i mi hā-na.

² Diilonj uŋ ciɛ baa-mi a hā-mi maacemma maŋ, wuɔ mi ce-ma a kāyā-nei, na saa bi yaŋ nelma famma-i numma. ³ Diilonjo pigāaŋ-mi u kusūŋgu-i. Mi hii dii mi nuŋgu-i celle nelma famma-na baa-na cor. ⁴ Da na kalaŋ mi səbə-i, na ka da miŋ suyaa Diilonjo kusūŋgu-i dumaa a kā *Kirsa maama-na. ⁵ Nelma famma-i, Diilonjo saa naa pigāaŋ yiinataamba-i baa-ma. Nga fiefie-i-na, u *Yalle pigāaŋ Yesu *pəpuɔrbiemba-i baa fuɔ feręŋ baamba-i baa-ma hiere. ⁶ Nelma famma yaa daama wuɔ: Niéraan namaanoŋ-i naŋ suurii Yesu-Kirsa horre-na, *Neldədəlma ciɛ na da na wuo ciiluduŋgu baa *Yuifubaa-ba-i, na ciɛ baaduoŋ namaan baa Yuifubaa-ba-i; Diilonj uŋ pāa nuŋgu maŋ, na nuŋgu dii-kuɔ.

⁷ Diilonjo-i bibiεŋo! U ciɛ baa-mi a ce-mi Neldədəl daama watien muɔ. ⁸ N siɛ suɔ wuɔ Diilonj-dūŋ-baamba-i hiere ba bɔyaa muəməi nuɔ-i, nga Diilonjo ciɛ baa-mi aa hiel-mi mi da mi ka waŋ Kirsa ənfafamma maŋ maatimma s̄i baa nieraamba-i. ⁹ Aa Diilonj uŋ ceŋ u kusūŋgu-i dumaa, mi kaala-kuɔ baa nuəmba-i. U yaa hielaa bimbinni-i hiere. Dii ku domma-na u yaŋ nel daama-i u huəŋ-na. ¹⁰ U ciɛ-ma dumei duɔ ce Diilonj-dūŋ-baamba da ba pigāaŋ yuntaamba-i baa fɔŋgɔtaamba maŋ dii dərɔ-i-na u cēcēmuŋgu-i ku s̄inni-na hiere. ¹¹ Mafamma-i daama-i hiere ma waa u huəŋgana dii ku domma-na. U ciɛ Itienjo-i Yesu-Kirsa ce ma yaa daama-i. ¹² Inj yeŋ baa Yesu-Kirsa-i aa tira aha i naŋga yuɔ, i ka da holle piɛ Diilonjo-i. ¹³ Teriengu faŋgu-na, jande, miŋ ceŋ sūlma maŋ na maama-na, baa na yaŋ ma seŋ na kūma-i. Sūlŋ

daama yaa ka ce na ce boi.

Polŋ cārāŋ kumaŋ Diiloŋo wulaa

¹⁴ Ku'i ciɛ mi ta mi dūuna i To-i Diiloŋo yaan-
na aa ta mi cārā-yuɔ. ¹⁵ Tonaamba-i hiere dɔrɔ-i-na
baa h̄iem-a-na ba tosinni hilaa u yaa nuɔ-i. ¹⁶ Wuɔ
un yen nelbuɔ, u ce u *Yalle dii holle neɪ. ¹⁷ Aa naŋ
haa na naŋga-i *Kirsa-i-na, u ce u maama yu na
h̄ommu-i. U kāyā-neɪ na naŋ kaasinni u h̄umelle-
na aa nelnyulmu da muntienammu na h̄ommu-
na, ¹⁸ ku yaa Diiloŋ-dūŋ-baaŋ namaanjo-i hiere na
kūŋgu-na, na ka gbāa suɔ Kirsa nelnyulmu no-
laaŋgu-i. ¹⁹ Kirsa nelnyulmu maŋ cuu nelbiliemba
h̄ommu-i, mi cārā Diiloŋo-i wuɔ u kāyā namaanjo-i
na suɔ mu yaaŋga-i, ku yaa na h̄ommu ka gbuu yu
baa Diiloŋo maama-i.

²⁰ Uman gbāa hā-ye cor inj cāarā kumaŋ baa inj
jɔguəŋ-ma dumaa a saanu baa u fɔŋgūɔ maŋ ciɛŋ
maacemma-i i h̄ommu-na, ²¹ jaaluŋgu gbīɛ baa
u yaa-i Diiloŋ-dūŋgu-na yinni maŋ joŋ Yesu-Kirsa
barguɔ-i-na! Ma ciɛ.

4

Diiloŋ-dūŋ-baamba dii baaduɔmba

¹ Jande, terieŋgu faŋgu-na, baŋ diyaa muɔmi
maŋ kaso-i-na wuɔ mi cāa Itieŋo-i, mi cārā-neɪ,
yaan na wuɔsaŋgu saa baa Diiloŋ un taaraŋ-kuɔ
dumaa. ² Taa na hiire na fere aa na waa h̄iehie baa
na-naa. Baa na yaŋ na h̄ommu ta mu huol. Taa
na dɔl baa na-naa aa uman duɔ ce uman kumaŋ,
kutieŋo tiil-ku nammaŋ-temma. ³ *Diiloŋ-Yallen
ciɛ na ce kuuduŋgu dumaa, gbāaŋ yaafɛlle ce na

tie dumei. ⁴ *Kirsa borre dii di diei yon, Diilon-Yalle-i di bi diei ɣaa Diilon uŋ ciɛ na haa na naŋga-i nelduəma diei nuə dumaa. ⁵ Itieno dii u diei pe, aa na hūyāa nelduəma diei, aa *batemu duəŋo yaa naŋ daa-yo. ⁶ Diilono bi dii u diei, aa u yaa i hieronjo-i hiere i To-i. U yaa i yuŋ-nu hiere. U bie i hieronjo-i hiere u ce u maacemma-i, aa waa i hieronjo-i i hōmmu-na.

⁷ Nga i hieronjo-i hiere, Kirsa ciɛ baa-ye a hā-ye i de-i-deŋ maacemma a saanu baa uŋ taaraŋ-kuə dumaa. ⁸ Ba nyegāaŋ fuə maama'i Diilon-nelma-na wuə:

«Uŋ nyugāaŋ kā dərɔ-i-na,
u kāa baa kasobiemba
aa u calaa bimbinni hā nelbiliemba-i.»*

⁹ A ne da da ba cira: «U nyugāaŋ kā dərɔ-i-na» ku pigāaŋ wuə u hiiriiye igēna hīema-na. ¹⁰ Umaŋ hiiriiye, uuuduəŋo fanjo yaa tiraan bir nyugūŋ kā dərɔ-i-na duə gbāa duə gbuo terni-i hiere. ¹¹ U yaa hāa nuəmba-i ba da-ba-deŋ maacemma: U ciɛ banamba Yesu *pəpuərbiemba, aa ce banamba ta ba ce u pəpuərungu, banamba *Neldədəlma waraamba aa banamba tayaanabaa sisə Diilonelpigāataamba. ¹² U ciɛ ma yaa-i a ce Diilon-baamba ta ba gbā ba ce u maacemma-i ba kāyā ba-naa ba naŋ kaasinni Diilon-hūmelle-na. ¹³ Mafan da ma ce, i ka suə Diilon-Biəŋo-i hiere kuuduəŋgu aa hūu u maama-i. I ka ce babincuəŋ miɛ Diilon-hūmelle-na a tie suə weima-i hiere Kirsa temma-i. ¹⁴ I siɛ tiraan waa ɣaa bisālŋ miɛ nuəmba ta ba tāal-e ba pira-yiɛ Diilon-hūmelle-na ɣaafafal-muŋ wuəran mu bīŋ baa beŋo dumaa hūmmanj

* **4:8** Gbeliemanj-nalāaŋgu (Psaume) 68.19

dərə. Nuəmba siε tiraat ba gbā ba guəl i gbeini-i. **15** Nga yaaŋ nelnyulmu waa i ninsoŋo wamma-na, ku yaa i ka biε Kirsa maama-i hiere. U yaa i yunju-i aa miε i waa u borre-i. **16** Fuɔ yaa cie i bel i-naa fafamma bel daama temma-i tiε kāyā i-naa; neliɛŋo neliɛŋo baa u maacemma. Die tie ce i maacemmambaa-ba-i maŋ saaya ma ce dumaa, η da kunaŋgu naara-yie aa η da i naŋ kaasinni fafamma nelnyulmu-na.

Anfəleŋo

17 Miŋ gbu mi cārā kumaŋ na wulaa Itienŋo yerre-na ku yaa daaku: Jande, baa na tiraat na ta na ce ηaa bamaŋ sa suyaan Diiloŋo-i baŋ ceŋ dumaa. Yunju si dii ba ãnjəguəma-na. **18** Ba nyaayā ba fere aa ba sa bi tiraat suɔ bīŋkūŋju; a ce dumaaŋo-na ba nunju si dii Diiloŋ-horre-na. Ba ãnjəguəma cuure aa yanŋ-ba. **19** Ba sa suɔ baŋ bīŋ kumaŋ senserre-i; a ce dumaaŋo-na ba maacemma yaa t̄lāsinni-i; ba naa ma yaa-i ba wuo juuru-i. **20** Na suyaa *Kirsa-i baa ma yaa weɪ? **21** Mi suyaa miε na nuɔ u maama-i aa ba hāalāayā-nei baa ninsoŋo maŋ dii u hūmelle-na **22** wuɔ na nanna na āncələmma-i. Naŋ taa na ce mamaŋ dīslūɔ-i-na, na hiel na gboluonju mεi. Ambabalma cemma taa ma dəlnu-nεi ηaa bige-i! Ma yaa taa ma dii-na hūmebabalalle-na. **23** Aa bi hāalā-nei wuɔ na yanŋ *Diiloŋ-Yalle bir na ãnjəguəma-i. **24** Wuɔ na biε Diiloŋ-huəŋga a ce nuəfelaŋ namaan aa ninsoŋo ce na waa nelviiŋ namaan baa nuəfafaŋ namaan.

25 Terienŋu faŋgu-na, hielalaŋ na naŋga coima-na. I cie duduəŋ-baan miε, a ce dumaaŋo-na na hieronjō-i hiere na saaya na ta na waŋ ninsoŋo-i

baa na-naa. ²⁶ Umaŋ u huəŋ da ka guəla, u bel u fərə u baa ji ce cāl. Aa u gbāŋ u hiire u huəŋga-i aa bāaŋ-yufelle suə da di suur. ²⁷ Baa na yaŋ *Sitāni da mumbelmu n̄ei. ²⁸ Umaŋ duə tuə cuo, u yaŋ cuoyuŋgu-i aa u sieya u napuəŋja-i a taara u yerren-kūŋgu aa bi da kāyā sūntaamba-i. ²⁹ Baa na yaŋ āndababalaaŋgu diei hel na nunni-na. Nelma maŋ gbāa kāyā tobimba-i aa dii sireiŋa-bei, na ta na waŋ ma yaa-i. ³⁰ Baa na guəla Diilonj-Yalle huəŋga-i, Diilonjō dāanya-n̄ei baa di yaa-i tuə cie koŋkor-yiŋgu-i. ³¹ Baa na ta na nyə na nonni-i baa na-naa. Yaŋ yavāale-i baa hədulle-i. Yaŋ ijieni-i baa tuosinni-i. Nięŋ āmbabalma-i ma sinni-na hiere aa na yaŋ-ma. ³² Taa na ce ānfafamma na-naa nuə aa na ta na ce hujarre na-naa nuə. Taa na ce jande na-naa nuə ḥaa Diilonj uŋ ciε jande n̄ei dumaa Kirsa barguə-i-na.

5

Na wεima-i hiere ma saaya ma waa cecerma-na

¹ Nam̄ei Diilonj-bisālŋ namaajo-i, na maama sa suə aa dəlnu-yuə. Teriengu fan̄gu-na, gbāaŋ na ta na ce u temma. ² Nelnyulmu saaya mu ta na wεima-i hiere ma yaŋ-na *Kirsa temma-i. Kirsa dəlaa-ye fuə a ji hūu-ma ku i maama-na. U pāa u fərə, a ce u fərə tāmmaŋ-kūŋgu maŋ dəlaanuŋ Diilonjō-i.

³ Namaajo-i Diilonj-baan̄ namaa, a ce dumaaajo-na bīŋwosinni-i baa pəpərsinni-i ni sinni-na hiere ka hel baa cāncaaya-i mi sa taara mi nu ni maama na həlma-na. ⁴ Tilāsinniŋ-āndaŋgu saa bi saaya ku hel na nunni-na, baa miminsinniŋ-āndenni-i

ka hel baa ãndasəsənni-i hiere. Yaaŋ aa na ta na jaal Diiloŋo yaa. ⁵ Na saa da, da ɳ ta ɳ ce cāncaaya-i, kuu dii ɳaa ɳ yaan Diiloŋo-i aa ta ɳ kuye ɳ yufieŋ-niini, a ce dumaaŋo-na bamaŋ ciɛŋ cāncaaya-i, baa bīŋwosīnni-i, baa pəpərsīnni-i, ba siɛ da munsuurmu Kirsa-i baa Diiloŋo-i ba nelle-na.

⁶ Baa na yaŋ ba tāal-na baa nelsəsəmma pira-nei. Daaku temma yaa ciɛŋ Diiloŋo tuŋ gāŋ baa ãnyagarmantaamba-i. ⁷ Terienŋu faŋgu-na, baa na cu ba huoŋ-nu. ⁸ Dīelūɔ-i-na, naa naa waa kukulma-na; fiɛfie-i-na, naŋ yeŋ Itieŋo horre-na, naa dii cecerma-na. A ce dumaaŋo-na, taa na wuɔ ɳaa cecermaŋ-biembaŋ wuɔ dumaa; ba hōmmu kuɔŋ. ⁹ Cecermaŋ-bisālmba ãncemma yaa ãnfafamma, baa viisīnni, baa ninsowalle. ¹⁰ Gbāaŋ na ta na suɔ kumaŋ dəlaanuŋ Itieŋo-i. ¹¹ Baa na dii na gboluoŋgu kukulmaŋ-maacemma-na; belle si dii-meɪ. Yaan aa na ta na firre bamaŋ ciɛŋ-maŋ. ¹² Baŋ fuo ba ce mamaŋ; sensenda-wēima; ma siɛ gbāa waŋ. ¹³ Na saa da, da ɳ firre molokoŋo-i, uŋ ceŋ mamaŋ ɳ da ma hilaa hiere bomborma-na. ¹⁴ A ne da wɛiŋ da ma hel bomborma-na, ma kaala nuɔmba-i hiere ba wulaa. Ku'i ciɛ ba'a:

«Duəfūmmuntie, sire!
Sire ɳ hel kuomba həlma-na
Kirsa ka pa bāaŋgu niɛ.»

¹⁵ Terienŋu faŋgu-na, niɛŋ na wuɔsaanŋu-i torro. Baa na ta na ce bisānsīnni, taa na ce bīncəmma. ¹⁶ Inj yeŋ yinni maŋ nuɔ-i daani-i, yifafanni si. A ce dumaaŋo-na, vaaŋ na fərə baa kuufafaŋgu cemma-i. Baa na gonya ãnsəsəmma. ¹⁷ Baa na

ce bisānsinni, yaaŋ aa na taara Itieno huŋŋa-i na suɔ-ka.

¹⁸ Baa na ta na nyəŋ kolma-i na ye. Kon̄gbuolaŋgu b̄ienä nelięjo. Yaaŋ *Diilonj-Yalle yaa ta di yu na h̄omm̄u-i h̄enn̄i maŋ joŋ. ¹⁹ Diilonj-Yallen̄ diyaa neini maŋ na nunni-na, taa na h̄äl-ni na dii sireiňa na-naa nuo. Taa na h̄äl gb̄eliem̄aŋ-neini-i na tuɔlnu Itien̄o-i baa huɔŋga diei. ²⁰ Taa na jaal i To-i Diilonj-o-i h̄enn̄i-na hiere baa w̄eima-na hiere Itien̄o-i Yesu-Kirsa maama-na.

Diiłon-dūn-baan ḁnsorre

²¹ Nieŋ *Kirsa-i aa na ta na sie na-naa wulaa.
²² Caŋ nama, taa na sie na bølbaa-ba wulaa
ŋaa naŋ sie Itieŋo wulaa dumaa. ²³ Na saa da,
bibieŋo yaa ciɛŋo yunŋu-na ŋaa Kirsan̩ yen Diilon-
dūŋ-baamba yunŋu-na dumaa. Diilon-dūŋ-baamba
yaa fuɔ borre-i aa fuɔ u ce ba koŋkortieŋo. ²⁴ A
ce dumaaŋjo-na, ciɛŋo saaya u tuɔ sie u bølø wulaa
wεima-na hiere ŋaa Diilon-dūŋ-baamban̩ sie Kirsa
wulaa dumaa.

²⁵ Bəlaŋ nama, taa na dəl na caamba-i ηaa
Kirsəŋ dəlaa Diilon-đūŋ-baamba-i dumaa aa hū-
ma ku ba maama-na ²⁶ a bə-ba ba deŋ hā Diiloŋo-i
baa-ba. U cie u nelma-i baa hūmma a caya-
bei da welewele ²⁷ ba da ba ta ba nefafamma
u yaŋga-na; dugaŋgu baa waa molo-na, unaŋ
kūŋma baa yii iyiemba, aa cālmuo baa bi waa
molo-na. ²⁸ Bibieŋo saaya u yaŋ u cieŋo maama ta
ma dəlnu-yuə dumei ηaa fuə fereŋ kūŋma maamanj
dəlnuŋ-yuə dumaa. Umanj duə tuə dəl u cieŋo-i,
kuu dii ηaa u dəl u fere. ²⁹ Na saa da, η sie gbāa
bigāŋ η fere, ηga η taara niiwuoni η hā η fere aa

ta ŋ ne ŋ ferε fafamma ɳaa Kirsaŋ neŋ Diiloŋ-dūŋ-baamba-i dumaa. ³⁰ Ba yaa miɛŋo-i aa miɛmɛi Kirsa kūŋma-i. ³¹ Ma nyegāan Diiloŋ-nelma-na wuɔ: «*Ku'i ciɛ bibieŋo kayaŋ u to-i baa u nyu-i aa waa baa u ciɛŋo ba gbonu ce kuuduŋgu.*»* ³² Nel daama tuole dii purru. Muɔ fuɔ, mei ciɛra ma vii Kirsa yaa-i baa Diiloŋ-dūŋ-baamba-i. ³³ Nga ma bi vii namaango-i: Bibieŋo bibieŋo, u saaya u tuə dəl u ciɛŋo ɳaa uŋ dəl u ferε dumaa; aa ciɛŋo ciɛŋo, u tuə sie u bələ wulaa.

6

Bincuomba-i baa ba bisālmba-i bay saaya ba waa dumaa

¹ Bisālŋ nama, taa na nu na bincuomba nunni-i ɳaa Itieŋ uŋ taaraŋ-kuɔ dumaa, ku'i faa. Namaa maama yaa mafamma-i. ²⁻³ «*Ta ŋ kāŋ ŋ to-i baa ŋ nyu-i ku yaa ŋ huŋga ka fɛ aa ŋ ka da yinni hilema-na.*»* Nelma famma yaa Diiloŋ-änjınadıelämma maŋ baa nupälle-i. ⁴ Bientobaa nama, baa na ta na du na bisālmba həmmu-i, yaan aa na nuola-bei fafamma, na dii nelfafamma ba tūnni-na ɳaa Itieŋ uŋ taaraŋ-kuɔ dumaa.

Koraamba-i baa ba yuntaamba-i bay saaya ba waa dumaa

⁵ Koraan̄ nama, taa na nu na yuntaamba nunni-i, aa na firnu na həmmu-i baa-ba na ta na kāŋ-ba ɳaa naŋ ceŋ dumaa baa *Kirsa-i. ⁶ Baa na ta na ce ba yufelleŋ yoŋ ba da ba dəl-na. Naŋ yeŋ Kirsa koraan̄ nama, firiinuŋ na həmmu-i na ta na

* **5:31** Miwaano jınammaŋ-səbə (Genèse) 2.24 * **6:2-3** Helmaj-səbə (Exode) 20.12; Anjınamma tiyemmaŋ-səbə (Deutéronome) 5.16

ce Diilonj uŋ taaraŋ kumaŋ. ⁷ Fieŋ na həmmu-i baa ba maacemma-i. Baa na ta na ne-ma ɻaa nelięŋ-maama, taa na ne-ma ɻaa Itienjo maama. ⁸ Na saaya na suɔ wuɔ kərięŋ nuɔ o, kərięŋ nuɔ s̄i o, niŋ cię ɻnfafamma maŋ, Itienjo ka p̄-ni baa-ma.

⁹ Yuntaaq namaanjo-i, taa na bi ce maaduɔma yaa-i baa na kəraamba-i. Baa na ta na nuola-bei. Na saaya na suɔ wuɔ namaaa baa bafamba-i hiere Yunteduəŋo'i dii-nei dərə-i-na. Aa Yuntienjo faŋo sa ce ciɛluɔ.

Diilonj uŋ hāa-ye bərcəbimbinni maŋ

¹⁰ Mamaŋ t̄iyāa ma yaa daama: Itienjo fɔŋgūɔ temma s̄i, a ce dumaaŋo-na yaaŋ na fɔŋgūɔ tuɔ hel u yaa nuɔ-i. ¹¹ Diilonj uŋ hāa-na bərcəbimbinni maŋ, biyaanŋ-niŋ na t̄eręŋ na yiera, ku yaa *Sitāni siɛ gbāa yii baa-na. ¹² Na saa da, i sa gāŋ baa nelbiliembba, i gāŋ baa j̄inabaa, baa kartaamba, baa hiriemba, baa isuɔtaamba. ¹³ Terięŋgu faŋgu-na, Diilonj uŋ hāa-na bərcəbimbinni maŋ hiere, biyaanŋ-niŋ; baa na yan ku diei! Ku yaa Sitāni duɔ diire-nei yiŋgu yiŋgu, na yiera ku diei nuɔ. Ma ka dəl-na. ¹⁴ Siireŋ na t̄eręŋ na yiera: Na ce ninsoŋo-i ɻaa kpəŋkpaaŋgu na p̄eyɛ na nageŋja-i, aa na ce viisinni-i ɻaa kəllunŋ-jongoruo na dii. ¹⁵ Na ce *Neldədəlma wamma-i ɻaa naatenni na dii na gbeini-na; yaafelle da ma yaa nuɔ-i. ¹⁶ Naŋ hūyāa Yesu-Kirsa maama-i baa huŋga maŋ, taa na c̄innu na fərɛ baa huŋga faŋga yaa-i hənni-na hiere *Bigāarāŋo həiŋa baa ji hi-na. ¹⁷ Cięŋ Diilonj-konŋkoro-i ɻaa kəllunŋ-cucūŋgu na dii na yunni-na, aa na bię *Diilonj-Yalle jigāŋga-i, ka yaa Diilonj-nelma-i.

18 Diilonj-Yalle barguo-i-na, taa na gbu na cārā Diilonjo-i wεima-na hiere. Vaan na fεre baa Diilocärälle-i aa na ta na cārā na hā Diilonj-dūnjaamba-i hiere. **19** Taa na bi cārā na hā muənjo-i, wuə u kāyā-mie, da mi puur mi nuŋgu-i da mi wan Neldədəlma-i huŋgu huŋgu, mi kūoma baa nyen, aa u pigān-j-miŋ saaya mi wan mamaŋ. **20** Miŋ feŋ mi ye kaso-i-na, ba puəraa muəməi baa nel daama-i. Terienju fanju-na, maŋ gbič ma wan dumaa, taa na cārā Diilonjo-i wuə u kāyā-mie mi kūoma baa nyen baa ma wamma-i.

Jaaluperierjgu

21 Mamaŋ dii bande-i-na, i natobiŋo-i Tisike duɔ kā, u ka wan-ma baa-na na suɔ miŋ yen mamaŋ nuo-i. Tisike maama dii kpelle mi huŋga-na, u vaa u fεre baa Itienjo maacemma-i. **22** Mi siire-yuə baa ma yaa-i mie u ka wan ma yaŋga-i baa-na a fε na həmmu-i.

23 I To-i Diilonjo-i, baa Itienjo-i Yesu-Kirsa-i, ba fε tobimba həmmu-i aa ce-ba nelnyulmuntaamba baa aŋhūumantaamba. **24** Bamaŋ gbu ba kuye Itienjo-i Yesu-Kirsa maama-i bāaŋgu-i baa isuŋgu-i, Diilo kāyā-bεi hiere.

**Diilon-nelma Tobisifenni
New Testament in Cerma (UV:cme:Cerma)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cerma

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cerma

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
ff6ceee3-e395-5530-a5c5-85fce8e77c3d